

**PRZEDMIOTOWY
SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY**

**OCENIANIE
OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PRZYRODY
W KLASACH 4 - 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Główne kryteria ocen

- Łatwość i przystępność opanowanych wiadomości i umiejętności
- Pewność i doniosłość zdobywanej wiedzy,
- Niezbędność opanowanych wiadomości i umiejętności w dalszym uczeniu się przyrody,
- Użyteczność zdobytej wiedzy w życiu codziennym.

Kryteria oceniania.

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który:

- Projektuje doświadczenia i prezentuje je, samodzielnie prowadzi obserwacje,
- Samodzielnie dostrzega związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych,
- Z wyprzedzeniem przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka,
- Wyjaśnia przebieg procesów naturalnych w przyrodzie,
- Rozwiązuje samodzielnie problemy.
- Korzysta z różnych źródeł informacji/ telewizja, Internet, czasopisma/,
- Proponuje działania na rzecz ochrony środowiska,

Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, który:

- Z pomocą nauczyciela przeprowadza obserwacje i prezentuje doświadczenia,
- Umie wykorzystać inne źródła informacji/ prasę, filmy popularnonaukowe/,
- Ukierunkowany przez nauczyciela rozwiązuje problemy,
- Dokonuje porównań zjawisk przyrodniczych posługując się terminologią przyrodniczą
- Dostrzega walory przyrodnicze najbliższego regionu,
- Ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem.

Ocenę dobrą może otrzymać uczeń, który:

- Właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- Korzysta z innych źródeł informacji/ artykuły popularnonaukowe, programy telewizyjne/,
- Dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- Jest zainteresowany działalnością na rzecz ochrony lokalnego środowiska przyrodniczego,
- Dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody.
- Posługuje się terminologią przyrodniczą.

Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, który:

- Zna podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- Rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego,
- Posługuje się mapą jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- Potrafi opisać procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym,
- Dostrzega walory przyrodnicze najbliższego środowiska.

Ocenę dopuszczającą może otrzymać uczeń, który:

- Rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrodnicze,
- Posiada pozytywny stosunek do przyrody,
- Dostrzega wpływ człowieka na środowisko lokalne.

Kryteria oceny wypowiedzi ustnej i pisemnej

- Zawartość merytoryczna,
- Logika wypowiedzi,
- Poprawne słownictwo,
- Umiejętność podania adekwatnych przykładów,
- Umiejętność analizy schematów, diagramów i rysunków,
- Umiejętność kojarzenia i wyciągania wniosków.

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który:

- Zna i rozumie zagadnienia z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzającego i dopełniającego,
- Wykracza poza treści omawiane na lekcjach,
- Samodzielnie precyzyjnie formułuje myśli,
- Posługuje się bogatym, poprawnym językiem naukowym,
- Dyskutuje używając poprawnych merytorycznie argumentów,
- Rozwiązuje problemy w sposób twórczy,
- Z dużą swobodą stosuje zdobytą wiedzę w praktyce.

Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, który:

- Zna i rozumie wymagania z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzającego i dopełniającego,
- Formułuje myśli w sposób jasny i precyzyjny przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- Przy minimalnej pomocy analizuje, porównuje, wyciąga logiczne wnioski oraz rzeczowo argumentuje,
- Posługuje się poprawnym językiem naukowym,
- Samodzielnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych,
- Posiada dużo dodatkowych informacji świadczących o zainteresowaniu przedmiotem.

Ocenę dobrą może otrzymać uczeń, który:

- Zna wiadomości z poziomu koniecznego, podstawowego i rozszerzającego,
- Zna treści z poziomu dopełniającego, które go interesują,
- Naprowadzony przez nauczyciela formułuje w sposób prawidłowy wnioski,
- Posługuje się w miarę poprawnie naukowym językiem,
- Uzasadnia stosując typowe przykłady z życia codziennego,
- Z pomocą interpretuje wykresy, diagramy, itp.

Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, który:

- Zna materiał z poziomu podstawowego i koniecznego,
- Czasem wykazuje się wiadomościami z poziomu rozszerzającego,
- Odtwarza wnioski i argumenty przy dużej pomocy,
- Potrafi odwzorować podane wcześniej przykłady z życia,
- Odpowiedzi są krótkie, z lukami logicznymi.

Ocenę dopuszczającą może otrzymać uczeń, który:

- Zna wiadomości z poziomu koniecznego,
- Potrafi wyjaśnić ważniejsze pojęcia i zagadnienia,
- Wypowiedzi są krótkie, chaotyczne,
- Nie potrafi nawet przy dużej pomocy odtworzyć informacji i podać przykładów,
- Przy dużej pomocy odwzorowuje zaprezentowane przez innych rozwiązania.

Kryteria oceny pracy domowej

- Wiedza merytoryczna,
- Wkład pracy,
- Samodzielność wykonania,
- Wykorzystanie źródeł informacji,
- Estetyka pracy.

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, którego praca:

- Wykracza poza podstawę programową swym zasięgiem,
- Ilustrowana jest samodzielnie wykonanymi wykresami, modelami, fotografiami, prezentacjami, itp.,
- W sposób wyczerpujący omówiona, logiczna i samodzielna,
- Uwzględnia kilka różnorodnych źródeł informacji,
- Ma wysoki stopień estetyki i staranności.

Ocenę bardzo dobrą może otrzymać uczeń, którego praca:

- Wyczerpująca i poprawna merytorycznie,
- Obejmuje swym zasięgiem wymagania z poziomu i dopełniającego,
- Wymagała od ucznia sporo wysiłku, jest obszerna,
- Logiczna i w pełni samodzielna,

- Uwzględnia różne źródła informacji,
- Jest bardzo estetyczna i staranna.

Ocenę dobrą może otrzymać uczeń, którego praca:

- Jest poprawna merytorycznie,
- Obejmuje swoim zakresem wymagania z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzającego,
- Nie jest w pełni samodzielna,
- Wyczerpuje temat w zakresie podstawowym,
- Omawiana jest przez ucznia z pomocą nauczyciela,
- Uwzględnia łatwo dostępne źródła informacji,
- Jest staranna.

Ocenę dostateczną może otrzymać uczeń, którego praca:

- Ma nieliczne błędy merytoryczne,
- Obejmuje zakres z poziomu koniecznego, podstawowego,
- Jest uboga i mało przemyślana,
- Omawiana jest przez ucznia z błędami i widocznym brakiem zrozumienia,
- Oparta jest na jednym źródle informacji,
- Jest mało estetyczna.

Ocenę dopuszczającą może otrzymać uczeń, którego praca:

- Ma liczne błędy merytoryczne,
- Obejmuje wiadomości z poziomu koniecznego,
- Wymagała niewielkiego wkładu pracy, skąpa,
- Jest nieprzemyślana i chaotyczna,
- Wskazuje niesamodzielność wykonania,
- Nie wykorzystuje dostępnych źródeł informacji, nawet podręcznika,
- Cechuje się niestarannym wykonaniem.

Osiągnięcia przyrodnicze

- Całościowe postrzeganie rzeczywistości przyrodniczej,
- Obserwowanie przyrodniczych składników środowiska i ich opis,
- Gromadzenie i integrowanie wiedzy koniecznej do opisanie zjawisk przyrody,
- Rozpoznawanie stanów fizjologicznych organizmu człowieka, dbałość o zdrowie przez stosowanie zasad higieny i korzystanie z różnych form rekreacji,
- Dostrzeganie walorów przyrodniczych regionu, znajomość prawnie chronionych obiektów i obszarów przyrodniczych.
- Rozpoznawanie pospolitych gatunków roślin i zwierząt z wykorzystaniem atlasów i prostych kluczy,
- Dostrzeganie zależności między czynnikami środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- Wyjaśnianie zjawisk fizycznych i astronomicznych,
- Obserwowanie i identyfikowanie różnorodnych substancji i procesów chemicznych w najbliższym otoczeniu,
- Właściwe korzystanie z dostępnych produktów chemicznych,
- Dostrzeganie wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze,
- Orientowanie się w terenie,
- Czytanie i interpretowanie map, wykresów, tabel,
- Rozwiązywanie prostych zadań problemowych dotyczących miejsca zamieszkania i okolicy,
- Dostrzeganie przyrodniczych i kulturowych walorów najbliższego regionu,

**Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów
wraz z wagami ocen za poszczególne formy aktywności.**

- sprawdzian po zakończeniu każdego działu, zapowiedziany co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem - waga 3
- kartkówka z trzech ostatnich lekcji - waga 2
- odpowiedź ustna – znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji lub w przypadku lekcji powtórzeniowej – z całego działu – waga 2
- praca domowa - waga 2
- praca samodzielna - samodzielne ćwiczenia na lekcji, doświadczenia, - waga 1
- aktywność na lekcji - waga 1
- referaty , prezentacje, prace graficzne – waga 1
- konkurs przyrodniczy (udział / udział z sukcesem) - waga 1/3

Warunki i tryb uzyskania wyższych ocen klasyfikacyjnych niż przewidywane

- uczeń ma prawo ubiegać się o podniesienie o jeden stopień proponowanej przez nauczyciela oceny semestralnej / rocznej , pod warunkiem, że wykazywał się udokumentowaną aktywnością w pracy na lekcjach, odrabiał prace domowe, uczestniczył (z wyjątkiem dla zdarzeń losowych) we wszystkich sprawdzianach ,
- warunkiem umożliwiającym uzyskanie oceny wyższej od przewidywanej jest złożenie do nauczyciela przez ucznia, w ciągu 7 dni od uzyskania informacji o przewidywanej ocenie z przyrody, wniosku o podwyższenie oceny,
- nauczyciel przygotowuje zestaw zadań obejmujący zakres wiedzy i umiejętności z danego semestru o odpowiednim zakresie trudności ,
- egzamin ma formę pisemną, a ocena może być podwyższona o jeden stopień wówczas, jeśli uczeń uzyska co najmniej 85% przewidzianych punktów.

Ustalenia końcowe

- uczeń ma możliwość poprawy oceny z kartkówki w formie i terminie ustalonym z nauczycielem ,
- dopuszczalne są dwa nieprzygotowania (odpowiedź ustna , ćwiczenie, praca domowa) do lekcji w ciągu semestru bez podania przyczyn,
- w przypadku zdarzeń losowych będą honorowane usprawiedliwienia pisemne od rodziców ucznia.